

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten (SOU 2024:25)

S2024/00953

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i betänkandet.

9.8 Lämplighetsprövning ska uttryckligen gälla även den juridiska personen

Utredningen föreslår att vid en lämplighetsbedömning i samband med en ägar- och ledningsprövning enligt socialtjänstlagen eller LSS måste prövningen även omfatta den juridiska person som är sökande eller tillståndshavare.

Enligt uppgift till utredningen är det vanligt att oseriösa aktörer vars tillstånd har återkallats försöker ta sig in i systemet igen genom att förvärva nya eller andra bolag som ska användas som brottsverktyg. Det förekommer också att bolag säljs under pågående tillsyn. Inspektionen för vård och omsorg (IVO), kan då ha skickat brev till bolaget där myndigheten hänvisar till allvarlig misskötsamhet, såsom stora brister i fråga om skatter, allvarliga kvalitetsbrister eller stora återkrav från Försäkringskassan. Bolagets ägare och företrädare inser då att de inte kan vara kvar och de fysiska personerna byts ut.

Välfärdsbrottslighet och andra former av felaktiga bidrag och subventioner till företag snedvrider konkurrensen och kan hindra seriösa företag att bedriva verksamheter till rimliga villkor. Det är därför mycket angeläget att fusk och överutnyttjande av olika stöd och subventioner motverkas och beivras. Konkurrensverket tillstyrker därför förslaget att lämplighetsbedömningen i

samband med en ägar- och ledningsprövning enligt socialtjänstlagen eller LSS även måste omfatta den juridiska person som är sökande eller tillståndshavare.

Konkurrensverket tillstyrker även utredningens förslag att verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt LSS och socialtjänstlagen och som bedrivs olovligen omedelbart ska kunna förbjudas.

Utredningen noterar i avsnitt 8.3.3. att IVO inte kommer att få tillgång till systemet för samordnad registerkontroll vid offentliga upphandlingar som föreslagits av en statlig utredning (SOU 2023:43) i sin tillsynsroll. Konkurrensverket anser att ett sådant system, när det väl är på plats, även bör kunna användas av IVO och andra tillsynsmyndigheter vid deras tillsyn och tillståndsprövning.

9.9 Tillstånd ska kunna återkallas för vilande verksamheter

För att stärka kontrollen och förebygga missbruk föreslår utredningen att en verksamhet med tillstånd inte bör kunna vara vilande under obegränsad tid. Utifrån Konkurrensverkets förståelse finns det normalt ingen anledning för seriösa företag som verkar inom LSS eller socialtjänst att ha vilande verksamheter under någon längre tid. Konkurrensverket tillstyrker därför utredningens förslag att tillstånd ska kunna återkallas för vilande verksamheter som kan komma att aktiveras av oseriösa aktörer.

9.11 Granska kommuners avtalsuppföljning genom tillsyn och ge vägledning om avtalens innehåll

Konkurrensverket delar utredningens bedömning att IVO inte ska ge råd eller granska kommunernas upphandlingar, men att Upphandlingsmyndigheten bör uppdatera sina råd när det gäller att ge stöd till kommunerna för upphandling och uppföljning av vård och omsorg.

Konkurrensverket har inga synpunkter på utredningens övriga förslag.

Detta yttrande har beslutats av stf. generaldirektören. Föredragande har varit rådet Leif Nordqvist.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Hanna Witt